

Forord

Dette er en «år for år»-fortelling om NBBL og det norske boligsamvirket – eller Norske Boligbyggelag som også er en vanlig betegnelse å bruke i våre dager. Framstillingen starter ikke med etableringen av NBBL i 1946, men derimot på 1800-tallet. Nå er det riktignok ikke mange avsnittene om perioden før 1920, men desto flere om 1920- og 30-tallet. Dette opplever jeg som helt nødvendig for å få en noenlunde dekkende beskrivelse av hvordan det norske boligsamvirket og NBBL vokser fram. For det skjedde svært mye av stor betydning før NBBL etableres i 1946.

NBBL-historien som foreligger her, har en slagside mot det boligpolitiske. Den representerer et forsøk på å beskrive hvilke holdninger og posisjoner NBBL inntar til sentrale boligpolitiske temaer som er oppe i tiden. Og ikke minst få tydelig fram hvilke initiativer NBBL selv tar for å forsøke å påvirke boligutviklingen generelt, og det som angår segmentet av borettslagsboliger spesielt. At boligpolitiske temaer dominerer framstillingen, reflekterer først og fremst at dette har vært forfatterens hovedinteresse og arbeidsfelt i sine 33 år i NBBL. I tillegg tror jeg at dette kanskje er av størst interesse å lese om for det fleste som tar turen innom dette «historieverket».

I tillegg til «år for år»-historien har jeg utarbeidet enkelte artikler som tar for seg utvalgte boligpolitiske temaer sammenhengende over en lengre tidsperiode.

NBBL-historien som foreligger her, hviler tungt på et sett av kilder. For NBBLs utvikling fram til 1990-tallet, står 3-bindverket *Boligsamvirkets historie i Norge* helt sentralt. Det er historiker **Erling Annaniassen** som er hovedforfatteren bak disse tre bøkene, som har hatt stor betydning for min historiefortelling – særlig for beskrivelsen av den tidlige fasen av NBBL og boligsamvirkets framvekst.

NBBL-bladet «BO» er en annen særdeles viktig kilde for det foreliggende historiske dokumentet. Dette gjelder for hele den 45-årige tidsepoke som bladet eksisterte (1963–2008). Journalist og redaktør av BO gjennom mange år, **Kåre Andre Nilsen**, er også konsultert underveis i min historieskriving.

For årene etter nedleggelsen av BO, er det nyhetsoppslag hentet fra NBBLs nettsted som har utgjort den viktigste informasjonskilden. NBBLs årshfter/-rapporter har også gitt et nyttig faktagrunnlag for NBBL-synspunkter på aktuelle temaer – særlig fra 1990-tallet og framover.

Thor Eek, advokat og adm. direktør i NBBL 2011–2019, har vært en viktig diskusjonspartner underveis i skriveprosessen. I omtalen av enkelte juridiske spørsmål – ikke minst etableringen av borettslovene i 1960 – er han nesten å betrakte som «medforfatter». Spesialrådgiver i NBBL, **Bente Johansen**, har også vært nyttig å konsultere under omtalen av diverse boligpolitiske temaer i nyere tid.

Historiker og forsker **Jardar Sørvoll** har skrevet flere bøker og artikler om den boligpolitiske utviklingen i Norge. Dette er materiale jeg har hatt stor nytte av. I tillegg har historien om Husbankens første 50 år: *De tusen hjem*, av **Elsa Reiersen** og **Elisabeth Thue** vært god å ha som oppslagsverk.

Men ikke minst må jeg utbringe en stor takk til medarbeidere i NBBLs Kommunikasjonsavdeling. I særdeleshet fortjener kommunikasjonsrådgiver og digital designer **Lise Lotte Monsen** en stor

takk for sitt arbeid med redigering og bearbeidelse samt layout for en nettbasert presentasjon av mitt manus. Det har ikke vært helt enkelt for henne å finne rom for å assistere meg midt oppe i alle andre kommunikasjonsoppgaver. Men tidsbruken på meg og mitt manus har alltid blitt utført med godt humør. I tillegg bør journalist og kommunikasjonsrådgiver **Eli Strand** ha takk for hjelp med å utarbeide fylldige ingresser knyttet til hvert år i min historiefortelling.

Avslutningsvis vil jeg takke NBBLs ledelse som på slutten av min yrkeskarriere i organisasjonen ga meg tid og rom til å utarbeide dette manuset om NBBL og boligsamvirkets historie. Uten denne romsligheten hadde ikke min NBBL-historie sett dagens lys.

Noen få viktige ord og begreper

NBBL (Norske Boligbyggelags Landsforbund) – boligbyggelagenes fellesorganisasjon/paraplyorganisasjon. Bare ett større boligbyggelag står utenfor NBBL; Asker og Bærum Boligbyggelag.

Norske Boligbyggelag – fellesskapet av alle boligbyggelag i Norge, samt NBBL. Blir skjøvet fram som en prioritert fellesbetegnelse f.o.m. 2008, i stor grad til erstatning for «boligsamvirket».

Boligsamvirket – fellesskapet av NBBL, boligbyggelagene og deres tilknyttede borettslag. Synonymt med «boligkooperasjonen», som var mer vanlig å bruke i tidligere tider.

Tore Johannesen

Om forfatteren

Tore Johannesen (1952) er utdannet statsviter, og ble rekruttert inn i NBBL i 1988. Da kom han fra en stilling i Boligavdelingen i Kommunaldepartementet, og hadde tidligere vært innom både Husbanken og boligforskning. Johannesens yrkeskarriere i NBBL kom til å strekke seg over 33 år. Hans arbeidsinnsats har hele veien vært konsentrert rundt NBBLs bolig- og interessepolitiske arbeid. Men han har også vært sterkt involvert i NBBLs kommunikasjon- og informasjonsarbeid – og han var i en del år på 1990-tallet redaktør av bladet BO. Viktigst har allikevel vært ledelse (på avdelingsnivå) av NBBLs boligpolitiske virksomhet. I tilnærmet hele hans tid i NBBL har han også vært en viktig bidragsyter og deltaker i NBBLs arbeid på nordisk nivå gjennom samarbeidsorganisasjonen NBO. Johannesen gikk av med pensjon i 2021.